

การระรานทางสื่อสังคมออนไลน์:

กรณีศึกษาการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick”

Cyberbullying: A Case Study of Facebook Users’ Comments on Facebook
Fan Page “Blasian Chick”

ชญาณนท์ ชมดี* | Chayanon Chomdee

สถาบันวิจัย พัฒนา และสาธิตการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประเทศไทย;
Education Research Development and Demonstration Institute, Srinakharinwirot University, Thailand.

วิเชษฐชาย กมลสัจจะ | Wichetchay Kamonsujja

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, ประเทศไทย;
Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Thailand.

*Corresponding author email: Chayanon.swu@gmail.com

Abstract

This research aimed to study 1) the demographics of social media harassers on the “Blasian Chick” page, and 2) the characteristics of social media bullying on the “Blasian Chick” page. This research was a mixed method research, both quantitative and qualitative, and presented by descriptive and analytical methods. The results of the study revealed that most of the harassers were male, followed by anonymous and female respectively. In terms of the nature of the bullying, the most common type of bullying mentioned was appearance, followed by using coarse words and ethnicity, respectively. It showed the nature of social media bullying that arises from a combination of various social factors. Both in terms of beauty norms under the patriarchal system where the male population is found to be the most violent. Prejudice and the problem of not accepting differences that create otherness in Thai society. Including the view of bullies that bullying is just fun and not violent, along with the second largest anonymous population of bullies. It showed that social media is not limited by time, or place, and can conceal one's identity, thus facilitating violence in bullying. Thus contributing to violence in bullying. These factors are the reason why harassment is so intense and exists today.

Keywords: Cyberbullying, Comments on Facebook, Facebook Fan Page “Blasian Chick”

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะประชากรของผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในเพจ “Blasian Chick” และ 2) ศึกษาลักษณะของการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในเพจ “Blasian Chick” วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ นำเสนอด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านลักษณะประชากร พบผู้ระรานเพศชายมากที่สุด รองลงมาคือไม่ระบุตัวตน และเพศหญิง ตามลำดับ ส่วนในด้านลักษณะของการระราน พบการระรานที่กล่าวถึงรูปลักษณ์มากที่สุด รองลงมาคือการใช้คำหยาบ และชาติพันธุ์ ตามลำดับ ทำให้เห็นลักษณะของการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์เกิดขึ้นจากโครงสร้างทางสังคมหลากหลายปัจจัยประกอบกัน ทั้งในเรื่องบรรทัดฐานทางความสวย ภายใต้ระบอบปิตาธิปไตยที่พบประชากรผู้ระรานเพศชายมากที่สุด อดี ปัญหาการไม่ยอมรับความแตกต่างที่สร้างความเป็นอื่นให้เกิดขึ้นในสังคมไทย รวมถึงมุมมองของผู้ระรานที่มีต่อการระรานว่าเป็นเพียงเรื่องสนุกสนาน ไม่รุนแรง ประกอบกับการพบประชากรผู้ระรานที่ไม่ระบุตัวตนมากเป็นอันดับสอง ทำให้เห็นว่าสื่อสังคมออนไลน์ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ และสามารถปิดบังตัวตนได้ จึงเอื้อให้เกิดความรุนแรงในการระราน ปัจจัยดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การระรานมีความรุนแรงและยังคงอยู่ในปัจจุบัน

คำสำคัญ: การระรานทางสื่อสังคมออนไลน์, การแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊ก, เพจ “Blasian Chick”

บทนำ

ในอดีตการกลั่นแกล้งกันทางสังคมเป็นการกลั่นแกล้งทางด้านกายภาพหรือการทำร้ายแบบซึ่งหน้าระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกระทำ เช่น การแสดงออกทางคำพูดที่รุนแรง การทำร้ายร่างกาย ร้ายแรงไปจนถึงเกิดการทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งกันในลักษณะนี้มักเกิดขึ้นในสังคมที่มีช่องว่างระหว่างผู้ที่มีพลังกำลังหรือมีอำนาจมากกว่า กระทำแก่ผู้ที่อ่อนแอกว่า และมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ส่งผลต่อสภาพจิตใจของผู้ถูกระทำ อาจทำให้ผู้ถูกระทำประสบปัญหาในการใช้ชีวิตได้ในอนาคต จากสถิติพบว่าประเทศไทยมีปัญหาเรื่องการข่มเหงรังแกกันหรือการกลั่นแกล้งเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งหมายความว่า การกลั่นแกล้งในประเทศไทยมีระดับการกลั่นแกล้งที่มีความถี่ที่รุนแรง นอกจากนี้ยังพบว่าแนวโน้มของการกลั่นแกล้งเริ่มเร็วขึ้นและพบในเด็กที่อายุน้อยลงเรื่อย ๆ (กรมสุขภาพจิต, 2564ก)

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของทุกคนในสังคม จากรายงานสถิติ Thailand Digital Stat 2021 พบว่า การใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยในปี 2021 เพิ่มขึ้นมากถึง 51 ล้านคน ผู้คนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากถึงร้อยละ 69.5 และมีการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละ 8 ชั่วโมง 44 นาที โดยใช้งานผ่านอุปกรณ์มือถือมากที่สุด (ณัฐพล ม่วงท่า, 2564) จากพฤติกรรมกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของคนในสังคม ทำให้การติดต่อสื่อสารจากการพบปะซึ่งหน้า เปลี่ยนเป็นการพบปะกันในกลุ่มออนไลน์มากขึ้น เมื่อรูปแบบการติดต่อสื่อสารเปลี่ยนไป รูปแบบการกลั่นแกล้งกันทางสังคมก็เปลี่ยนแปลงตามเช่นกัน

จากปัญหาการกลั่นแกล้งซึ่งหน้ากลายเป็นปัญหา “Cyberbullying” โดย สำนักงานราชบัณฑิตยสภาให้คำจำกัดความ “Cyberbullying” ไว้ว่า “การกระรานทางไซเบอร์” หมายถึง การกลั่นแกล้ง การให้ร้าย การด่าว่า การข่มเหง หรือการรังแกผู้อื่นทางสื่อสังคมต่าง ๆ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2562) ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากเจตนาที่มุ่งร้ายให้อับอาย เจ็บใจ และเสียใจ ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความรุนแรงในเรื่องการกลั่นแกล้งที่มากขึ้น เพราะเมื่อเป็นสื่อสังคมออนไลน์ จึงทำลายข้อจำกัดของการกลั่นแกล้งในรูปแบบเดิม ทั้งทางด้านเวลา บุคคล สถานที่ สามารถทำได้ตลอด 24 ชั่วโมง ไม่จำเป็นต้องพบกัน และยังสามารถกระทำต่อผู้ที่ไม่รู้จักกันเป็นการส่วนตัว ดังนั้น การกระรานทางสื่อสังคมออนไลน์จึงมักเป็นการกระทำซ้ำ ๆ ผ่านการใช้เครื่องมือสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ เชื่อมต่อสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือหลักในการกลั่นแกล้ง อาทิ การโพสต์ การแชร์ การส่งต่อข้อมูลอันเป็นที่ขบขันของบุคคลอื่น ส่งต่อข้อความในทางให้ร้าย กระทำการให้เกิดความอับอาย ผิดต่อกฎหมาย จริยธรรม รวมถึงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น (สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพ, 2563) สอดคล้องกับ นภาพรณ อาษาเพชร (2560) ที่ศึกษาการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ ความรุนแรงที่ต้องแก้ไข และนวัตกรรมการจัดการปัญหา พบว่า ด้วยลักษณะเฉพาะของการสื่อสารในโลกไซเบอร์ ทำให้การแสดงความก้าวร้าวมีแนวโน้มสูงมากขึ้น เนื่องจากการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ช่วยลดการเผชิญหน้ากับคู่กรณี

จากสถิติพบว่า เฟซบุ๊กเป็นช่องทางการสื่อสารผ่านโลกออนไลน์ และเป็นชุมชนออนไลน์ ที่ได้รับความนิยมจากคนไทยมากถึงร้อยละ 98.29 (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2564) เนื่องจากเป็นแพลตฟอร์มที่นำเสนอข้อมูลและเนื้อหาที่หลากหลาย เป็นช่องทางที่ทำให้ผู้คนในสังคมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พูดคุย และนำเสนอประเด็นที่น่าสนใจได้อย่างอิสระ

เหล่านี้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เฟซบุ๊กเป็นพื้นที่ชุมชนออนไลน์ที่ปรากฏการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่องและรุนแรง

เพจ Blasian Chick ของ ซูซี่ ณิชฐวดี ไวกาโล ลูกครึ่งไทย - แอฟริกัน ซึ่งมีผู้ติดตามกว่า 40,000 คน เป็นเพจที่มุ่งนำเสนออัตลักษณ์ของตนผ่านชุมชนออนไลน์อย่าง ‘เฟซบุ๊ก’ นอกจากนี้ ณิชฐวดี ไวกาโล ยังเป็นผู้ที่ออกมาเรียกร้อง (Call out) ในประเด็นการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยนำเสนอให้เห็นถึงปัญหาความรุนแรง วิธีการรับมือ และเสริมสร้างกำลังใจให้กับเหยื่อผู้ถูกระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงเรียกร้องความเท่าเทียม ด้วยการสะท้อนให้เห็นปัญหาการกลั่นแกล้ง (Bully) ในสังคมไทย จากประสบการณ์ในอดีต และที่พบในเพจเฟซบุ๊กของตนเองในปัจจุบัน ดังที่ ซูซี่ ณิชฐวดี ไวกาโล (11 สิงหาคม 2564) เคยให้สัมภาษณ์แสดงทัศนคติไม่เห็นด้วยกับประเด็นที่มีผู้กล่าวว่า “ปัญหาการกลั่นแกล้งในประเทศไทยอยู่ในระดับที่ไม่รุนแรง” ผ่านสำนักข่าว VOICE TV ความว่า “เหยื่อประเทศไทยก็บูลลี่แต่ก็ไม่ได้ขนาดนั้นปะ เป็นยังไงคะ ไปดูที่เพจดิฉันไหมคะ ถ้าบอกว่าไม่ขนาดนั้นไปดูที่เพจดิฉันไหมคะ แจ่ม ๆ จืด ๆ ทั้งนั้นเลย” สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย ที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงและแสดงให้เห็นว่า เพจ Blasian Chick เป็นเพจที่ปรากฏการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในระดับที่รุนแรงตามทัศนคติของ ซูซี่ ณิชฐวดี ไวกาโล ผู้เป็นเจ้าของเพจด้วยเช่นกัน

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาลักษณะของการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยศึกษาจากการแสดงความคิดเห็น สถานะวันที่ 28 กรกฎาคม 2564 ที่พบความคิดเห็นระรานกล่าวถึงเจ้าของเพจมากที่สุด ทั้งนี้สถานะดังกล่าวยังก่อให้เกิดกระแสการฟ้องร้องต้นตัวในเรื่องของการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุดในเพจเช่นกัน จนมีผู้แสดงความคิดเห็นร่วมกันมากถึง 12,568 ความคิดเห็น ซึ่งเจ้าของเพจและผู้ติดตาม เรียกว่า “ปรากฏการณ์ทัวร์บางแค” เพื่อสะท้อนปัญหา ลักษณะประชากรของผู้ระราน รวมถึงลักษณะของการระราน ที่จะทำให้เกิดปัจจัยที่ก่อให้เกิดการระราน นำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะประชากรของผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในเพจ “Blasian Chick”
2. เพื่อศึกษาลักษณะของการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในเพจ “Blasian Chick”

ขอบเขตการวิจัย

1. **ขอบเขตข้อมูลวิจัย** ผู้วิจัยศึกษาการแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊ก Blasian Chick เฉพาะสถานะวันที่ 28 กรกฎาคม 2564 คัดเลือกเฉพาะการแสดงความคิดเห็นในเชิงระราน จำนวนทั้งหมด 125 ความคิดเห็น ซึ่งเจ้าของเพจและผู้ติดตามเรียกว่า “ทัวร์บางแค” หมายถึง ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบางแค” มีนัยยะสื่อถึงช่วงวัยของประชากรผู้ระราน โดยปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เจ้าของเพจตัดสินใจดำเนินคดีกับผู้ระราน เป็นกรณีตัวอย่าง และทำให้สื่อต่าง ๆ หันมาสนใจจนเกิดกระแสรณรงค์ต่อต้านการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในสังคมไทย

2. **ขอบเขตด้านแนวคิด** ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดรูปแบบของการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ของ มุลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน (2561) มาใช้ในการพิจารณาการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในเพจ Blasian Chick

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ นำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊ก Blasian Chick เฉพาะสถานะวันที่ 28 กรกฎาคม 2564 คัดเลือกเฉพาะการแสดงความคิดเห็นในเชิงระราน จำนวน 125 ความคิดเห็น

2. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊ก Blasian Chick เฉพาะสถานะวันที่ 28 กรกฎาคม 2564 คัดเลือกเฉพาะการแสดงความคิดเห็นในเชิงระราน จำนวน 125 ความคิดเห็น มาวิเคราะห์ในด้านลักษณะประชากรของผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในเพจ “Blasian Chick” และลักษณะของการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในเพจ “Blasian Chick” และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ลักษณะประชากรของผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์

ผู้ศึกษาจัดแบ่งประเด็นของภาพลักษณะประชากรของผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ ในช่วงปรากฏการณ์ที่เจ้าของเพจและผู้ติดตามเรียกว่า “ทัวร์บางแค” (สถานะวันที่ 28 กรกฎาคม 2564 จากจำนวนทั้งหมด 12,568 ความคิดเห็น) โดยแบ่งออกตามเพศสภาพ ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง นอกจากนี้ผลจากการศึกษายังพบลักษณะของผู้ระรานที่ไม่สามารถระบุตัวตนได้ กล่าวคือ เป็นบัญชีผู้ใช้ปลอมที่ถูกสร้างขึ้น หรือที่เรียกว่า “เฟซไม่ระบุตัวตน” มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาลักษณะประชากรของผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์

ลักษณะประชากร	ชาย	หญิง	ไม่ระบุตัวตน
จำนวนความคิดเห็น	60 (ร้อยละ 48.00)	32 (ร้อยละ 25.60)	33 (ร้อยละ 26.40)
รวม	125		

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาลักษณะประชากร พบว่า โดยรวมจำนวน 125 ความคิดเห็น เป็นเพศชายมากที่สุด เป็นจำนวน 60 ความคิดเห็น (ร้อยละ 48.00) รองลงมาคือ ไม่ระบุตัวตน จำนวน 33 ความคิดเห็น (ร้อยละ 26.40) เพศหญิงจำนวน 32 ความคิดเห็น (ร้อยละ 25.60) ตามลำดับ

2. ลักษณะการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ใน “ปรากฏการณ์ทัวร์บางแค” เพจ Blasian Chick

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาลักษณะการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์

ลักษณะการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์				
ลักษณะการระราน	จำนวนความคิดเห็น	ลักษณะประชากร		
		ชาย	หญิง	ไม่ระบุตัวตน
รูปลักษณ์	52 (41.60)	27 (51.92)	14 (26.92)	11 (21.16)
ชาติพันธุ์	29 (23.20)	14 (48.27)	7 (24.14)	8 (27.59)
คำหยาบ	44 (35.20)	19 (43.18)	11 (25.00)	14 (31.82)
รวม	125	60	32	33

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาลักษณะการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในช่วงปรากฏการณ์ที่เจ้าของเพจและผู้ติดตามเรียกว่า “ทัวร์บางแค” พบว่า โดยรวมความคิดเห็นของผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 125 ความคิดเห็น มีลักษณะการระรานด้วยรูปลักษณ์มากที่สุด โดยมีจำนวน 52 ความคิดเห็น (ร้อยละ 41.60) ประกอบด้วย ผู้ระรานชาย 27 ความคิดเห็น (ร้อยละ 51.92) ผู้ระรานหญิง 14 ความคิดเห็น (ร้อยละ 26.92) ผู้ระรานไม่ระบุตัวตน 11 ความคิดเห็น (ร้อยละ 21.16) รองลงมาคือลักษณะการระรานด่าทอด้วยคำหยาบจำนวน 44 ความคิดเห็น (ร้อยละ 35.20) ประกอบด้วย ผู้ระรานชาย 19 ความคิดเห็น (ร้อยละ 43.18) ผู้ระรานหญิง 11 ความคิดเห็น (ร้อยละ 25.00) ผู้ระรานไม่ระบุตัวตน 14 ความคิดเห็น (ร้อยละ 31.82) และลักษณะการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ด้วยชาติพันธุ์จำนวน 29 ความคิดเห็น (ร้อยละ 23.20) ประกอบด้วย ผู้ระรานชาย 14 ความคิดเห็น (ร้อยละ 48.27) ผู้ระรานหญิง 7 ความคิดเห็น (ร้อยละ 24.14) ผู้ระรานไม่ระบุตัวตน 8 ความคิดเห็น (ร้อยละ 27.59) ตามลำดับ ซึ่งพบว่าผู้ระรานเป็นเพศชายมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ลักษณะการระรานทางด้านรูปลักษณ์

ลักษณะทางกายภาพ รูปร่าง หน้าตา หรือผิวพรรณ เป็นสิ่งที่ผู้คนในชุมชนออนไลน์เพชบุรีสังเกตเห็นเป็นสิ่งแรก เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีการตั้งรูปประจำตัวเพื่อให้ทราบถึงตัวตน ทั้งเจ้าของเพจหรือเจ้าของพื้นที่ในชุมชนยังมุ่งนำเสนอตัวตนของตนเอง กิจกรรม วิธีชีวิตผ่านรูปถ่ายบุคคลอีกด้วย ซึ่งจากการศึกษาการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick” พบว่า ปรากฏลักษณะของการระรานด้วยการกล่าวถึงรูปลักษณ์ที่หมายรวมถึงรูปร่าง หน้าตา หรือผิวพรรณมากที่สุด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1.1 รูปร่าง

จากการศึกษาการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick” พบลักษณะของการระรานที่กล่าวถึงรูปลักษณ์ด้าน “รูปร่าง” ของผู้ที่ถูกระราน โดยพบการแสดงความคิดเห็นที่สื่อความหมายถึงคำว่า “อ้วน” มีรายละเอียดดังนี้

“หยุดกินกินพอดีได้แล้วอ้วนเกินไปแล้วมันดูไม่งามนะ ขาเปียดก้นจนขาหนีบเป็นแผลเหมือนสังคังกินขาหนีบมันดูสกปรก”

(BlasianChick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความข้างต้นพบว่า ผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ มีการระรานโดยการนำรูปร่างของผู้ที่ถูกระรานหรือเจ้าของเพจมากล่าวถึงในทางเสียหาย ดังจะเห็นได้จากคำว่า “หยุดกินกินพอดีได้แล้วอ้วนเกินไปแล้วมันดูไม่งาม” ที่เป็นการกล่าวถึงรูปร่างที่ไม่ตรงกับการมีรูปร่างที่ดีในทัศนคติของผู้ระราน ทั้งยังมีการใช้ถ้อยคำกล่าวเสริมเปรียบเทียบทวิความรุนแรงมุ่งให้ผู้ถูกระรานเกิดผลกระทบทางจิตใจหรือก่อให้เกิดความอับอายด้วยการเปรียบเทียบผลของการมีรูปร่างดังที่กล่าวข้างต้นความว่า “ขาเบียดกันจนขาหนีบเป็นแผลเหมือนสังคังกินขาหนีบมันดูสกปรก”

2.1.2 หน้าตา

จากการศึกษาการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick” พบลักษณะของการระรานด้วยรูปลักษณ์กล่าวถึงหน้าตาของผู้ที่ถูกระรานซึ่งพบการกล่าวถึง “พิน” ที่เป็นอวัยวะบริเวณใบหน้ามากที่สุด มีรายละเอียดดังนี้

“คนสวยปากจัดจ้านตาแก่งคุดคู้ เป็นเพราะพินห่างหรือป่าว5555”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความข้างต้นพบว่า ผู้ระรานได้กล่าวถึงรูปลักษณ์ของเจ้าของเพจในเชิงตำหนิและว่าร้ายเจ้าของเพจ จากคำว่า “คนสวยปากจัดจ้านตาแก่งคุดคู้” มีการกล่าวถึงพินของเจ้าของเพจเพื่อล้อเลียนในเชิงขบขัน เพื่อให้เจ้าของเพจรู้สึกอับอายที่มีลักษณะพินที่แตกต่างจากคนอื่น จากคำว่า “เป็นเพราะพินห่างหรือป่าว5555” นอกจากนี้ยังใช้เลข 5 ซ้ำกันแทนการหัวเราะเพื่อแสดงความรู้สึกตลกและพอใจในการระรานเจ้าของเพจ

“Mr.แชมซัน เสกสรร สร้างสวนเสือ ขอโทษนะครั้นมันอดคิดไม่ได้จริงๆ”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความข้างต้นพบว่า ผู้ระรานได้ใช้การเปรียบเทียบโดยนำคำพูดของตัวละครในภาพยนตร์ไทยเรื่องหนึ่ง ที่คนไทยรับบทเป็นคนผิวสี โดยการทาตัวให้มีสีเข้ม ทำช่องว่างระหว่างพิน มีท่าทางการพูดไทยไม่ชัดเจน และมักจะมึนน้ำลายกระเด็นออกมาจากช่องว่างระหว่างพินเป็นจำนวนมากเกินจริงในขณะที่พูด โดยผู้ระรานได้นำคำพูดแนะนำตัวของตัวละครนี้มาเปรียบเทียบกับเจ้าของเพจ เพื่อแสดงความคิดเห็นในเชิงขบขันล้อเลียนรูปลักษณ์ โดยเฉพาะ “พิน”

นอกจากการนำ “พัน” มาใช้ในการระรานแล้ว ยังมีการกล่าวถึงอวัยวะส่วนอื่น ๆ บนใบหน้า อาทิ ใบหน้า ปาก และผม มีรายละเอียดดังนี้

“หน้าตาซีเหล่ปากก็ไม่ดี สงสัยที่บ้านไม่มีคนแก่ ปากไม่ดีตายก่อนแก่หมด”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความข้างต้นพบว่า ผู้ระรานแสดงทัศนคติโดยการกล่าวถึงใบหน้าของเจ้าของเพจในเชิงตำหนิว่าไม่สวย ไม่ตรงกับทัศนคติของผู้ระราน จากคำว่า “ซีเหล่” กล่าวว่าร้าย และตำหนิเจ้าของเพจ จากคำว่า “ปากก็ไม่ดี” แสดงทัศนคติในเชิงตั้งคำถามเพื่อเสียดสีเจ้าของเพจ จากคำว่า “สงสัยที่บ้านไม่มีคนแก่” และท้ายที่สุด ผู้ระรานยังใช้คำพูดไม่ดีถึงครอบครัวของเจ้าของเพจ จากคำว่า “ปากไม่ดีตายก่อนแก่หมด” ทั้งยังมีการระราน โดยกล่าวถึงการพูดของเจ้าของเพจที่สัมพันธ์กับหน้าตาในเชิงลบความว่า

“คนอียังมาปุ้ยัยแท้ หน้าตาน่ากลัวยังปากน่าเกลียด...กล้าเกิดเนาะ”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความข้างต้นพบว่า ผู้ระรานใช้ภาษาถิ่นในการแสดงความคิดเห็นและแสดงทัศนคติที่ไม่ดีต่อการพูดและหน้าตาของเจ้าของเพจที่ไม่ตรงกับทัศนคติของผู้ระราน จากความว่า “คนอียังมาปุ้ยัยแท้ หน้าตาน่ากลัวยังปากน่าเกลียด” ทั้งยังนำเสนอความบกพร่องที่ผู้ระรานมองว่าหน้าตาของเจ้าของเพจเป็นปมด้อย ด้วยการใช้คำว่า “กล้าเกิดเนาะ”

2.1.3 ผิวพรรณ

จากการศึกษาการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick” พบลักษณะของการระรานด้วยรูปลักษณ์ โดยการกล่าวถึงผิวพรรณ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ระรานนำมาใช้ในการระรานมากที่สุด มีรายละเอียดดังนี้

“อิมืดโล่กลับแอฟริกาไปเลยแม่มีงคงจะล่าสอนนะลูกถึงตัวขาวจ๊วแบบนี้”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความข้างต้นพบว่า ผู้ระรานใช้คำไม่สุภาพ มีการใช้คำเหยียดเชื้อชาติ โดยกล่าวถึงผิวพรรณของเจ้าของเพจ จากคำว่า “อิมืด” พร้อมทั้งยังมีเจตนาผลักเจ้าของเพจให้

เป็นอื่น โดยการไล่เจ้าของเพจกลับแอฟริกาจากคำว่า “กลับแอฟริกาไปเลย” ซ้ำยังมีการกล่าวว่าร้าย หมิ่นประมาท ดูถูก และพาดพิงถึงบุพการีของเจ้าของเพจว่าประพฤติไม่ดีจากคำว่า “แม้มีคงจะสำสอนนะ” และผู้ระรานยังได้กล่าวร้ายโดยการใช้น้ำคำตรงข้ามเพื่อแสดงทัศนคติที่ไม่ดีเชิงประชดประชันถึงผิวพรรณของเจ้าของเพจ “ถึงได้ตัวขาวจี้วะแบบนี้” นอกจากนี้ยังพบการระรานด้วยการกล่าวถึงสีผิวในลักษณะเปรียบเปรยเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ความเป็นว่า

“ไอ้มาปานซีมันหม้อแท้ ว่าแม่นเมียบัลลิเซีย แม่นพู้ห้าย”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความข้างต้นพบว่า ผู้ระรานกล่าวถึงผิวพรรณของเจ้าของเพจในภาษาถิ่น หมายความว่า สีดำน จากคำว่า “ซีมันหม้อ” แปลว่า ซีแก่กันหม้อ ซึ่งมีลักษณะดำสนิท ซ้ำยังมีการกล่าวถึงบุคคลที่สาม โดยการกล่าวเปรียบเทียบกับคุณนิเซีย อดีตนักแสดงผิวสี ซึ่งเป็นคนชนเผ่าซาน (San) หรือรู้จักในชื่อบุชแมน (Bushmen) เป็นที่รู้จักกันดีจากการแสดงภาพยนตร์เรื่อง เทวดาท่าจะบ๊องส์ เป็นภาพยนตร์ตลก ที่เคยเข้าฉายในประเทศไทย ประมาณปี 2523

นอกจากนี้ในการศึกษาลักษณะของการระรานด้านรูปลักษณ์ ยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะการใช้น้ำคำที่สื่อถึงรูปลักษณ์ที่ผิดแปลกจากบรรทัดฐานของสังคม ตามทัศนคติของผู้ระราน โดยเปรียบเปรยให้เห็นถึง “ความไม่ไ่มนุษย์” ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

“อีนีมันหลุดมาจากโลกไหนวะ เห็นแล้วตกใจ”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความข้างต้นพบว่า ผู้ระรานมีการใช้ถ้อยคำไม่สุภาพกับเจ้าของเพจ จากคำว่า “อีนี” ใช้สรรพนามที่แสดงถึงความเป็นบุคคลอื่น จากคำว่า “มัน” และชี้ให้เห็นถึงรูปลักษณ์ที่แตกต่างจากคนในสังคมทั่วไปตามทัศนคติของผู้ระราน ความเป็นว่า “หลุดมาจากโลกไหนวะ”

ทั้งนี้ผู้ระรานที่กล่าวถึงรูปลักษณ์ ยังแสดงทัศนคติที่มีต่อการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ ด้วยการโต้ตอบผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการระรานไว้ว่า

“ก้อแค่เขาพูดแค่หยอกเล่นกันไปทุกคอมเมนต์ คุณอย่าคิดมาก มาเลยครับ ไม่เป็นไร”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นทัศนคติของผู้ระรานว่า การล้อเลียน หรือ การทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เป็นลักษณะการพูดคุยหลอกล่อทั่วไปที่ทุกคนก็ทำกัน ผู้ระราน แสดงความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ทั้งยังบอกให้ผู้ที่มาโต้ตอบความคิดเห็น ไม่ต้องคิดมากจาก คำพูดของตนและผู้ระรานคนอื่น สะท้อนให้เห็นว่าคนบางคนหรือบางกลุ่มมิได้มีความตระหนักถึงความระรานกลั่นแกล้ง บนสื่อสังคมออนไลน์ที่สามารถทำร้ายจิตใจของผู้อื่นผ่านทาง การแสดงความคิดเห็น

2.2 ลักษณะการระรานทางด้านชาติพันธุ์

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ (2554) ให้ความหมายของคำว่า ชาติพันธุ์ (Ethnicity หรือ Ethnos) ไว้ว่า “การมีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาพูดเดียวกันและ เชื่อว่าสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษกลุ่มเดียวกัน” จากการศึกษาการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick” ของ ซูซี่ ญัฐวดี ลูกครึ่งไทยและแอฟริกัน พบว่า ผู้ระรานมีการนำชาติพันธุ์มา ใช้ในการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ มีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาลักษณะการระรานทางด้านชาติพันธุ์ พบว่า มีการนำเชื้อชาติแอฟริกัน ของซูซี่ ญัฐวดี ไวกาโล มาใช้ในการระราน โดยกล่าวในเชิงที่สัมพันธ์กับรูปลักษณ์ภายนอกที่แตกต่างจาก ชาวไทยทั่วไปตามทัศนคติของผู้ระราน ความว่า

“ตัวอะไรวะ หน้าไม่เหมือนคนไทยเลย รับงานมาเทรอ ประเทศไรหว่า”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากความข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้ระรานได้เลือกใช้คำที่กล่าวถึงชาติพันธุ์สัมพันธ์กับ รูปลักษณะ โดยกล่าวว่า ซูซี่ ญัฐวดี ไวกาโล มีลักษณะที่ไม่ใช่คนไทย และไม่ใช่นชนชาติเดียวกับ ตนเองหรือกลุ่มชุมชนออนไลน์ที่ตนอยู่ตามทัศนะของผู้ระราน ความว่า “ตัวอะไรวะ หน้าไม่ เหมือนคนไทยเลย ... ประเทศไรหว่า” นอกจากนี้การนำลักษณะที่นำเสนอความแตกต่างจาก กลุ่มชน ด้วยการกล่าวถึงความไม่ใช่เชื้อชาติไทยตามลักษณะรูปลักษณ์แล้ว ยังพบว่าผู้ระรานได้ นำเรื่องเชื้อชาติที่แตกต่างมาใช้ในการขี้บไล้เจ้าของเพจออกจากชาติของตน แสดงให้เห็นทัศนคติ ของผู้ระรานที่มีเจตนามุ่งกีดกันและผลักผู้ถูกระรานออกจากสังคม ทั้งยังสร้างความรู้สึกแปลก แยกให้เกิดขึ้นกับผู้ถูกระรานอีกด้วย ดังความว่า

“อ๊ะ! พุดง่าย ๆ ก้อลูกกะหรีพ่ทชาติ ๆ นี้แหละ พ่อเป็นพวกนิโกร
xxxแม่มันเร็ว ก้อจากไป น่าสงสาร ลูกกะหรี”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

“มึงกลับแอฟริกาบ้านมึงไปเลย”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

เนื่องจาก ซูซี่ ญัฐวดี ไวกาโล เจ้าของเพจ “Blasian Chick” เป็นลูกครึ่งที่มีเชื้อชาติไทย - แอฟริกัน ผู้ระรานจึงนำเชื้อชาติที่แตกต่างตนเองมาใช้ในการระรานด้วยการดูถูกด้อยค่ากลุ่มเชื้อชาติพันธุ์ที่ต่างกับตน โดยการใช้คำว่า “อ๊ะ!” หรือการดูถูกด้อยค่าชาติพันธุ์ การกำเนิดของผู้ถูกระราน ความว่า “ลูกกะหรีพ่ทชาติ ๆ นี้แหละ พ่อเป็นพวกนิโกร xxxแม่มันเร็ว ก้อจากไป น่าสงสาร ลูกกะหรี” นอกจากนี้การแสดงความคิดเห็นของผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ยังสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ระรานที่มองว่าผู้ถูกระรานมีความแตกต่างจากเชื้อชาติของตน และมุ่งหมายกีดกันผลักผู้ถูกระรานให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกจากกลุ่มด้วยการ “ไล้ให้กลับ” ไปอยู่กับกลุ่มเชื้อชาติของตน ดังความว่า “มึงกลับแอฟริกาบ้านมึงไปเลย”

2.3 ลักษณะการระรานด้านการใช้คำหยาบ

การระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick” ยังพบการนำถ้อยคำหยาบคายมาใช้ในการระรานซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับรูปลักษณ์และชาติพันธุ์ แต่เลือกใช้ถ้อยคำในลักษณะอื่น ๆ ที่กล่าวถึงผู้ถูกระรานในเชิงลบ มุ่งเน้นให้เกิดผลกระทบทางจิตใจ มีรายละเอียดดังนี้

จากการศึกษาลักษณะการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick” พบว่า นอกจากการเลือกนำรูปลักษณ์และชาติพันธุ์มาใช้ในการระรานแล้ว ผู้ระรานยังมีการใช้คำในลักษณะหยาบคายอื่น ๆ ดังความว่า

“แค่เศษขี้หมา 1 ก้อน โครตน่าเปื้อเลย”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

“อีตอก”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

“อีสันติน”

(Blasian Chick, 28 กรกฎาคม 2564)

จากข้อความแสดงความคิดเห็นข้างต้นจะเห็นได้ว่า แม้ว่าผู้ระรานจะไม่ได้หยิบยกประเด็นรูปลักษณ์หรือชาติพันธุ์ที่เห็นว่าเป็นปมด้อยของผู้ถูกระรานตามทัศนคติของผู้ระราน แต่ผู้ระรานทั้งชาย หญิง และเพชฌัญญ์ไม่ระบุตัวตน มีการใช้ถ้อยคำหยาบคายที่พบเห็นได้ทั่วไป และรับทราบกันดีว่าเป็นคำไม่สุภาพใช้ในการด่าทอ โดยถ้อยคำที่ผู้ระรานเลือกใช้ในการแสดงความคิดเห็นมีจุดประสงค์เพื่อด้อยค่าผู้ถูกระราน ดังความว่า “แค่เศษขี้หมา 1 ก้อน” หรือกล่าวในเชิงลบ ความว่า “อีสันติน” “อีดอก”

สรุปและอภิปรายผล

ลักษณะประชากรของผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ จากเพจ Blasian Chick สถานะวันที่ 28 กรกฎาคม 2564 ในช่วงปรากฏการณ์ที่เจ้าของเพจและผู้ติดตามเรียกว่า “ทัวร์บางแค” จากการศึกษารายการความคิดเห็นของผู้ระรานจำนวน 125 ความคิดเห็น พบว่า ประชากรผู้ระรานทางสื่อสังคมออนไลน์เป็นเพศชายมากที่สุด ร้อยละ 48.00 รองลงมาคือ ไม่ระบุตัวตน ร้อยละ 26.40 และเพศหญิง ร้อยละ 25.60 สอดคล้องกับ อนุพงศ์ สุขเกษม (2563) ที่ศึกษาพฤติกรรมและเจตคติ การระรานทางไซเบอร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า “เรื่องการแสดงความคิดเห็นในเชิงก่อกวนร้อยละของนักเรียนชายสูงกว่านักเรียนหญิง” โดยจากรายงานการวิจัยของ ชุตินาถ ศักดิ์รีนกุล และอลิสา วัชรสินธุ (2557) แสดงให้เห็นว่า “เพศเป็นปัจจัยในการข่มเหงรังแก โดยเพศชายมีความเสี่ยงมากกว่าเพศหญิงในการกระทำพฤติกรรมข่มเหงรังแก” และจากลักษณะประชากรผู้ระรานที่ไม่ระบุตัวตนมีเจตนาปิดบังตัวตนที่พบเป็นอันดับสอง สะท้อนให้เห็นว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นหนึ่งในปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการระราน สอดคล้องกับ นภาวรรณ อาษาเพชร (2560) ที่ศึกษาการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ ความรุนแรงที่ต้องแก้ไข และนวัตกรรมการจัดการปัญหา พบว่า พฤติกรรมการระรานทางไซเบอร์มีความแตกต่างกับการรังแกทั่ว ๆ ไป เพราะการระรานทางไซเบอร์นั้นเป็นการรังแกที่เหยื่ออาจจะไม่สามารถรับรู้ได้เลยว่าใครเป็นผู้รังแก ปัจจัยดังกล่าวยังทำให้การระรานทวีความรุนแรงมากขึ้นอีกด้วย สอดคล้องกับ Ferrara et al. (2018) ที่กล่าวถึง การแสดงออกของการระรานทวีความก้าวร้าวรุนแรง เนื่องจากความสามารถในการปกปิดตัวตน หรือการใช้บัญชีผู้ใช้

ปลอดภัยจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นการลดการเผชิญหน้า ที่ผู้ระรานไม่รับรู้ถึงอารมณ์และปฏิกิริยาของผู้ถูกระราน ทำให้มีความกล้าที่จะระราน ไม่รู้สึกตระหนกถึงบทลงโทษและความผิดของการกระทำมากขึ้น

นอกจากนี้ คำเรียกปรากฏการณ์ที่เจ้าของเพจและผู้ติดตามเรียกว่า “ทัวร์บางแค” หมายถึง ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบางแค” ยังอนุมานได้ว่ามีนัยยะสื่อถึงช่วงวัยของประชากรผู้ระราน ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ระรานเป็นผู้ที่มีอายุมากกว่าช่วงวัยรุ่น ซึ่งงานวิจัยหรือบทความส่วนใหญ่มักจะมุ่งเน้นการศึกษาปัญหาการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นปัญหาในเด็กและเยาวชน ผลจากการศึกษาข้างต้นนี้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์สามารถเกิดได้กับทุกช่วงวัย ไม่จำกัดเพียงในเด็กและเยาวชนเท่านั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุตินาถ ศักดิ์รีนกุล และอลิสรา วัชรสินธุ (2557) ที่พบว่า การระรานทางไซเบอร์สามารถกระทำได้ง่ายและกระทำได้โดยไร้ข้อจำกัดของเวลา ด้วยสังคมปัจจุบันทุกคนต่างมีความเกี่ยวข้องกับสื่อสังคมออนไลน์อยู่ตลอดเวลา ข้อจำกัดด้านช่วงวัยหรือรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว จึงไม่มีผลต่อพฤติกรรมการระรานทางไซเบอร์

ในส่วนของการศึกษารูปแบบของการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ที่พบในช่วงปรากฏการณ์ “ทัวร์บางแค” พบการระรานทางด้านรูปลักษณ์ ประกอบด้วย การแสดงความคิดเห็นระรานเกี่ยวกับผิวพรรณ หน้าตา และรูปร่างมากที่สุดถึงร้อยละ 41.60 รองลงมาคือการระรานด้วยคำหยาบ ร้อยละ 35.20 และการระรานด้านชาติพันธุ์ ร้อยละ 23.20 ตามลำดับ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นข้อความที่รุนแรงและเกิดผลด้านลบต่อผู้ถูกระราน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศูนย์การวิจัยระรานทางไซเบอร์ (Cyberbullying Research Center, 2015 อ้างถึงใน นภาพรรณ อาษาเพชร, 2560) กล่าวว่า “การด่าทอ ใช้ภาษารุนแรงหยาบคาย เป็นอันดับต้น ๆ ของรูปแบบการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์” โดยเฉพาะคำรุนแรงที่กล่าวถึงรูปลักษณ์ที่เป็นสิ่งที่ผู้คนสังเกตเห็นเป็นประการแรก ประกอบกับรูปลักษณะของเจ้าของเพจที่มีความแตกต่างไปจากบรรทัดฐานทางความสวยในสังคมไทย จึงพบว่ามีกรหยาบคายนำมาใช้ในการระรานมากที่สุด โดยกล่าวในลักษณะของปมด้อย ทั้งที่ตั้งใจหรือมองว่าเป็นเรื่องหยอกล้อสนุกสนาน ไม่รุนแรง ดังที่เราพบหนึ่งในทัศนะของผู้ระรานที่มีต่อการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick” ความว่า “ก้อแค่เขาพูดแค่หยอกเล่นกันไปทุกคอมเม้น คุณอย่าคิดมาก มาเลยครี๊บ ไม่เป็นไร” สอดคล้องกับ สหภาพ พ่อค้าทอง (2555) ที่ศึกษาความขาว วัฒนธรรมใหม่ของสังคม กล่าวว่า “หากมองวิเคราะห์ไปถึงลักษณะทางสังคมคนไทย จะพบว่า สังคมเราเป็นสังคมที่

มักจะมีการล้อเลียนจากสิ่งที่เป็นปมด้อยของคนคนนั้นในลักษณะที่ว่า รักดอกจึงหยอกเล่น โดยเฉพาะกรณีสีผิวและความอ้วนผอม และคนพูดเองก็มองข้ามและไม่ได้สนใจด้วยซ้ำว่าคนที่ถูกล้อเลียนเขารู้สึกอย่างไร”

อีกทั้งการที่พบการระรานด้านรูปลักษณ์มากที่สุุดนั้น เนื่องจากรูปลักษณ์ภายนอกเป็นสิ่งที่สังเกตได้เป็นอันดับแรก และเนื้อหาของการระรานยังแสดงให้เห็นถึงบรรทัดฐานทางความสวยในสังคมไทยที่มีการรับรู้ ส่งต่อ และคงแนวความคิดด้านความสวยในอุดมคติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เสมือนกรอบตัดสินผู้ที่มีความสวยแตกต่างจากบรรทัดฐานของสังคม โดยมีประชากรผู้ระรานที่เป็นเพศชายกล่าวระรานด้านรูปลักษณ์มากที่สุดถึงร้อยละ 51.92 อาจกล่าวได้ว่า เนื่องจากที่ผ่านมาสังคมไทยเป็นสังคมแบบชายเป็นใหญ่ และให้คุณค่าความเป็นชายมากกว่าหญิงที่หล่อหลอมบทบาทหน้าที่ การให้อำนาจ สถานภาพผ่านสถาบันต่าง ๆ ซึ่งหนุนเสริมให้วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่มีความมั่นคงแข็งแรง (พรชนก ดาวประดับ, 2561) ปัจจัยดังกล่าวประกอบกับผลการศึกษาการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ในเพจ “Blasian Chick” จึงอาจอนุมานได้ว่า ทศนคติและแนวคิดด้านความสวยในสังคมไทยได้รับการนิยามหรือสร้างขึ้นจากมุมมองของเพศชายภายใต้ระบอบปิตาธิปไตย ดังจะเห็นได้จากวรรณกรรม/วรรณคดีในอดีตที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมความเป็นหญิงจากผู้เขียนเพศชาย เช่น สุภาชิตสอนหญิง ที่มีหลากหลายสำนวน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเนื้อหาของสุภาชิตดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่ดีของผู้หญิง ว่าควรมีรูปลักษณ์และควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้ได้รับการยอมรับในสังคม สืบเนื่องจนกลายเป็นกรอบจารีตวัฒนธรรม ซึมซับผ่านกาลเวลา และหลงเหลือมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการผลิตซ้ำค่านิยมทางความสวยอย่างต่อเนื่องผ่านโฆษณา หรือสื่อต่าง ๆ จนเกิดเป็น “วาทกรรมความสวย” ในสังคมไทย สอดคล้องกับ มาลี นิรมสกุล (2561) ที่ศึกษาการรู้เท่าทันสื่อของเด็กและเยาวชนภายใต้วาทกรรมความสวยในโฆษณาโทรทัศน์ พบว่า “วาทกรรมความสวยในสื่อโฆษณากระแสหลัก ได้กำหนดความสวยสมบูรณ์แบบของผู้หญิงว่าจะต้องมีผิวขาว รูปร่างผอมบาง และมีผิวหน้าที่ดูอ่อนเยาว์กว่าอายุจริง และนำเสนอผลของความสวยสมบูรณ์แบบว่าจะนำมาซึ่งความมั่นใจ การได้รับการยอมรับ และสามารถสร้างแรงดึงดูดใจให้กับเพศตรงข้ามได้ ในขณะที่เดียวกันก็สร้างความเป็นอื่นให้กับชั่วตรงข้ามของความจริงชุดดังกล่าว นั่นคือ ความดำ ความอ้วน และความแก่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีความต้องการ” จากวาทกรรมข้างต้น พบว่า ทศนะความสวยของคนในสังคมส่งผลสอดคล้องกับลักษณะการระรานด้านรูปลักษณ์ที่เกิดขึ้นกับ ซูซี่ ญัฐวดี ไวกาโล เจ้าของเพจ “Blasian Chick” ลูกครึ่งไทย-

แอฟริกัน โดยเฉพาะเรื่องสีผิวที่ถูกนำมาใช้ในการระรานมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ความสวยของผู้ถูกระรานขัดต่อบรรทัดฐานความสวยตามทัศนคติของคนในสังคม ผลักให้ผู้ถูกระรานรู้สึกถึงความแปลกแยกและแตกต่างผ่านการแสดงความคิดเห็นในเพจของผู้ถูกระราน

นอกจากนี้การระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick” ทั้ง 3 รูปแบบในด้านรูปลักษณ์ชาติพันธุ์ และคำหยาบที่ถูกนำมาใช้ในการระราน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมายในการสร้างความเป็นอื่นให้เกิดแก่ผู้ถูกระราน กล่าวคือการระรานทั้งรูปลักษณ์ ชาติพันธุ์ และคำหยาบคายที่ผู้ระรานทั้งชาย หญิง และเพชฌฆาตไม่ระบุตัวตนต่างเลือกใช้นั้น นำเสนอให้เห็นว่าเจ้าของเพจ หรือผู้ถูกระรานมีลักษณะที่แปลก แตกต่างจากบุคคลในกลุ่มเดียวกัน ทั้งในด้านรูปลักษณ์ซึ่งหมายรวมถึงหน้าตา รูปร่าง ผิวพรรณที่ไม่ได้เป็นไปตามทัศนคติของผู้ระราน จึงผลักดันให้ออกจากกลุ่มของตน สอดคล้องกับ มาลี นิมสกุล (2561) ที่ศึกษาการรู้เท่าทันสื่อของเด็กและเยาวชนภายใต้วาทกรรมความสวยในโฆษณาโทรทัศน์ พบว่า “วาทกรรมความสวยกระแสหลักยังกดทับและปิดกั้นความสวยในรูปแบบอื่นของสังคม และพยายามสร้างความเป็นอื่น (Other) ให้กับความแตกต่างของร่างกายจากความสวยกระแสหลัก” อีกทั้งยังพบว่าการระรานด้วยคำหยาบและการนำเชื้อชาติที่แตกต่างมากล่าวถึง เพื่อผลักผู้ถูกระรานออกจากพื้นที่ความเป็นปกติของสังคมสู่พื้นที่ของความแปลกแยกหรือนอกกลุ่มชาติพันธุ์ของผู้ระรานด้วยเช่นกัน สะท้อนให้เห็นถึงอคติที่มีต่อกลุ่มลูกครึ่ง โดยเฉพาะความเป็นลูกครึ่งในสังคมไทยที่จะถูกแบ่งแยกทำให้แตกต่าง ดังที่เราจะเคยได้ยินคำเรียกกลุ่มลูกครึ่งในสังคมไทยว่า “ข้าวอกนา” ซึ่งสอดคล้องกับ พรรณศักดิ์ สุชี (2553) ที่กล่าวว่า “ข้าวอกนา ซึ่งหมายถึงผลิตผลที่ชาวนาไม่ได้ตั้งใจหว่าน ก่อให้เกิดปมด้อย และด้วยรูปร่างหน้าตาที่เป็นลูกผสมทำให้เกิดความแปลกแยกแตกต่างทั้งสีผิวและชาติพันธุ์ คนไทยหลายคนอาจเอ็นดูลูกผสมผิวขาวที่เกิดจากพ่ออเมริกันผิวขาว มากกว่าลูกผสมผิวดำที่เกิดจากพ่ออเมริกันนิโกร การแบ่งแยกถือสีมีอยู่อย่างชัดเจน”

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงในเด็กและเยาวชนเท่านั้น เนื่องจากปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์ได้เข้าไปมีบทบาทสัมพันธ์กับชีวิตของผู้คนในทุกช่วงวัย และสื่อสังคมออนไลน์ที่ไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลา สถานที่ รวมถึงสามารถปิดบังตัวตนของผู้ระรานที่เอื้อต่อการก่อให้เกิดการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่องและรุนแรง นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะของการระรานทางสื่อสังคมออนไลน์เกิดขึ้นจากโครงสร้างทางสังคมหลายอย่างประกอบกัน ทั้งในเรื่องบรรทัดฐานทางความสวยภายใต้

ระบอบปิตาธิปไตยที่พบประชากรผู้ระรานเพศชายมากที่สุด อดีติ ปัญหาการไม่ยอมรับความแตกต่างที่สร้างความเป็นอื่นให้เกิดขึ้นในสังคมไทย รวมถึงมุมมองของผู้ระรานที่มีต่อการระรานว่าเป็นเรื่องสนุกสนาน ไม่รุนแรง จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การระรานมีความรุนแรง และยังคงปรากฏอยู่ในปัจจุบัน สะท้อนผ่านผลการศึกษาระรานทางสื่อสังคมออนไลน์ กรณีศึกษาการแสดงความคิดเห็นในเพจ “Blasian Chick”

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาลักษณะของการระรานที่เกิดขึ้นในสื่ออื่น ๆ โดยเฉพาะสื่อโซเชียลที่เป็นรูปแบบการถ่ายทอดสด ซึ่งกำลังเป็นที่นิยม และเข้าถึงได้ง่ายในเด็กและเยาวชน อาทิ ดิจิทัลทวิตเตอร์ และอินสตาแกรม เป็นต้น โดยจะมีลักษณะที่แตกต่างจากการเก็บข้อมูลจากข้อความที่ผ่านการพิมพ์ เพราะการพูดคุยมีช่วงเวลาในการกลั่นกรองคำพูดการแสดงออกน้อยกว่า ทำให้มีโอกาสแสดงคำพูด หรือถ้อยคำ สีหน้า น้ำเสียงที่แสดงออกในเชิงระราน ทั้งที่มีเป้าประสงค์เพื่อการระราน หรือใช้คำพูดระรานเพื่อความขบขัน สนุกสนาน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่ทำให้การระรานยังคงปรากฏอยู่ในสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2564ก). **บูลลี่ (Bully) คืออะไร มีกี่ประเภท วิธีที่จะรับมือจากการโดนบูลลี่**.
<https://www.dmh.go.th/newsdmh/view.asp?id=30612>
- กรมสุขภาพจิต. (2564ข). **หยุด Cyberbullying กลั่นแกล้ง โจมตีผ่านโซเชียล คิดต่างได้ แต่ควรเคารพในความต่าง**. <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30362>
- ชุตินาถ ศักรินทร์กุล และอลิสสา วัชรสินธุ์. (2557). ความชุกของการข่มเหงรังแกและปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้องในเด็กมัธยมต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. **วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย**, 59(3), 221-230.
- ณัฐพล ม่วงท่า. (2564). **รายงานสถิติ Thailand digital stat 2021 จาก We are social**. การตลาดวันละตอน. <https://www.everydaymarketing.co.th/knowledge/thailand-digital-stat-2021-we-are-social/>
- นภาพรอรณ อาษาเพ็ชร. (2560). การรังแกผ่านโลกโซเชียล ความรุนแรงที่ต้องแก้ไขและนวัตกรรมการจัดการปัญหา. **วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม**, 1(9), 100-106.

- พรชนก ดาวประดับ. (2561). รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมในการกลั่นแกล้งบนพื้นที่
สาธารณะออนไลน์. *วารสารการสื่อสารและการจัดการ นิต้า*, 4(3), 63-78.
- พรรณศักดิ์ สุขี. (2553). ศรีทธาไม่มีสี ความดีไม่มีฝ่าย: แก่นความคิดเรื่องความแตกต่าง คุณค่า
และคุณธรรมในละครเพลงเรื่อง “ข้าวนอกนา”. *วารสารนักบริหาร*, 32(1), 59-64.
- พินวา แสนใหม่. (2563). การรังแกทางไซเบอร์ผ่านสื่อออนไลน์ สาเหตุ และแนวทางการจัดการ
ปัญหา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มาลี นิมสกุล. (2561). การรู้เท่าทันสื่อของเด็กและเยาวชนภายใต้วาทกรรมความสวยในโฆษณา
โทรทัศน์. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*, 26(2), 59-80.
- มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ. (2554). *ความหมายของชาติพันธุ์*. <https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=23&chap=5&page=t23-5-infodetail01.html>
- มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน. (2561). การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ (Cyberbullying).
นัชชาวัฒน์.
- วอยซ์ ทีวี (Voice TV). (2564). *คุณคิดว่า 'คนไทย' ไม่บูลลี่เธอ*. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=hbOvyO65PUY&t=262s>
- สหภาพ พ่อค้าทอง. (2555). ความขาว วัฒนธรรมใหม่ของสังคมไทย. *วารสารมหาวิทยาลัย
แพทย์*, 23(1), 39-56.
- สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก. (2563). Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์. *มัชวาน*,
58, 13-20.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2564). *ETDA เผยผลสำรวจ IUB 63 คนไทย
ใช้เน็ตยังไม่ไหว เกือบครึ่งวัน โควิด-19 มีส่วน*. <https://www.eta.or.th/th/newsevents/pr-news/ETDA-released-IUB-2020.aspx>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2562). *การระรานทางไซเบอร์*. <https://www.facebook.com/RatchabanditThai/photos/cyber-bully>
- อนุพงศ์ สุขเกษม. (2563). พฤติกรรมและเจตคติการระรานทางไซเบอร์ของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. *จันทร์เกษมสาร*, 26(2), 297-313.

Blasian Chick [มีวิดีโอที่ค้นแบบ]. (28 กรกฎาคม 2564). Facebook. <https://fb.watch/iKCQ3zWj7q/>

Ferrara, P., Ianniello, F., Villani, A., & Corsello, G. (2018). Cyberbullying a modern form of bullying: Let's talk about this health and social problem. **Italian Journal of Pediatrics**, 44(14), 1-3.

